

***PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH
KRYZYSOWYCH***

***Szkoła Podstawowa
z Oddziałami Integracyjnymi Nr 68
im. Artura Oppmana
ul. Or-Ota 5
01-507 Warszawa***

Warszawa 2019

Spis treści

Lp.		Str.
1.	Ważne telefony alarmowe	3
2.	Obowiązujące w szkole sygnały alarmowe	4
3.	Ewakuacja	5
4.	Zakaz opuszczania budynku	7
5.	Pożar, wybuch	8
6.	Zagrożenie chemiczne i biologiczne	8
7.	Powódź, huragan	9
8.	Zagrożenie terrorystyczne	9
9.	Wypadek, choroba ucznia	10
11.	Usiłowanie lub zamiar samobójczy	11
11.	Uczeń ofiarą przemocy domowej	12
12.	Uczeń ofiarą cyberprzemocy	13
13.	Uczeń sprawcą czynu karalnego	14
14.	Zniszczenie mienia szkolnego lub prywatnego	15
15.	Używanie przez uczniów środków odurzających	16
16.	Posiadanie przedmiotów niebezpiecznych oraz substancji uzależniających	17
17.	Uczeń uniemożliwiający prowadzenie lekcji	18
18.	Uczeń agresywny wobec kolegów lub pracowników szkoły	18
19.	Postępowanie w sytuacji silnego pobudzenia dziecka	19
20.	Ucieczka z lekcji, wagary	20
21.	Zwalnianie ucznia w trakcie zajęć lekcyjnych	21
22.	Osoby niepożądane lub zwierzęta na terenie szkoły	22
23.	Brak kontaktu z rodzicami ucznia	22
24.	Korzystanie z telefonów i innego sprzętu elektronicznego	23
25.	Oddalenie się ucznia od grupy w trakcie wycieczki	24

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe,
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Nr 179 poz. 1485 ze zm.),
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej,
7. Statut Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 68 w Warszawie.

Ważne telefony alarmowe

Telefon alarmowy	112
Pogotowie Ratunkowe	999
Straż Pożarna	998
Policja	997
Straż Miejska	986
Pogotowie Energetyczne	991
Pogotowie Gazowe	992
Pogotowie Ciepłownicze	993
Pogotowie Wodociągów i Kanalizacji	994
Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	(22) 620-90-01
Kuratorium Oświaty	(22) 551-24-00
Wydział Oświaty i Wychowania Dzielnicy Żoliborz	(22) 443-88-51
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3	(22) 277-22-18
Ośrodek Pomocy Społecznej Żoliborz	(22) 569-28-00

Obowiązujące w szkole sygnały alarmowe:

W przypadku ewakuacji:

- 3 krótkie dzwonki – natychmiastowe opuszczenie budynku
- 3 długie dzwonki – opuszczenie budynku po zabraniu swoich rzeczy

W przypadku zakazu opuszczania budynku:

- 1 długi dzwonek trwający 60 sekund.

Sygnały alarmowe powtarzane będą do skutku, a w przypadku braku prądu dzwonek elektryczny zostanie zastąpiony przez dzwonek ręczny.

Dodatkowo podawane będą komunikaty słowne.

Odwołanie alarmów tylko komunikatami słownymi

Ewakuacja w czasie lekcji

1. Przekazanie informacji o zagrożeniu odpowiednim służbom ratowniczym, organowi prowadzącemu oraz nadzorującemu szkołę. (*Dyrektor, Szkolny zespół ds. bezpieczeństwa*).
2. Podjęcie decyzji o ewakuacji uczniów i osób dorosłych. (*Dyrektor w porozumieniu ze służbami ratowniczymi*).
3. Ogłoszenie ewakuacji za pomocą dzwonek (*pracownik sekretariatu*):
 - 3 krótkie pulsacyjne dzwonki - ewakuacja natychmiastowa,
 - 3 długie pulsacyjne dzwonki - ewakuacja po zabraniu swoich rzeczy.

Sygnały alarmowe powtarzane są do skutku, a w przypadku braku prądu dzwonek elektryczny zastąpiony zostaje przez dzwonek ręczny oraz komunikaty słowne.

4. Przekazanie informacji o ewakuacji oraz miejscu zbiórki (boisko szkolne, Liceum Ogólnokształcące nr1 lub świetlica Amicus) wszystkim osobom obecnym na terenie szkoły: przez radiowęzeł szkolny (*Dyrektor*). Dodatkowo:
 - powiadomienie pracowników biblioteki, świetlicy i kuchni (*pracownik obsługi pełniący dyżur przy wejściu do szkoły*),
 - powiadomienie nauczycieli przebywających na parterze, w sali gimnastycznej, w sali nr 021 (*pracownik obsługi pełniący dyżur na parterze*),
 - powiadomienie nauczycieli i innych pracowników przebywających na I piętrze (*pracownik obsługi pełniący dyżur na I piętrze*),
 - przegląd szatni oraz powiadomienie osób przebywających na boisku szkolnym (*pracownik obsługi pełniący dyżur w szatni*).
5. Działania nauczycieli pełniących opiekę nad uczniami w czasie zajęć:
 - poinformowanie uczniów o ewakuacji, przypomnienie kogo mają słuchać, co mogą ze sobą zabrać,
 - wyłączenie urządzeń z sieci zasilania, pozamykanie okien,
 - pozostawienie zamkniętych na klamkę drzwi do sal lekcyjnych oraz kluczy w zamkach od zewnątrz,
 - wyprowadzenie uczniów ze strefy zagrożenia wyznaczonymi drogami ewakuacji lub zgodnie z zaleceniami osób koordynujących ewakuację,
 - pilnowanie, żeby uczniowie nie oddalili się w innym kierunku i wszyscy dotarli na miejsce zbiórki,
 - sprawdzenie listy obecności uczniów, zameldowanie stanu liczbowego klasy, w przypadku braku ucznia zgłoszenie tego faktu dyrekcji i służbom ratowniczym,
 - zapewnienie opieki psychologicznej i medycznej uczniom tego potrzebującym, zameldowanie dyrektorowi o odniesionych obrażeniach uczniów w celu wezwania służb ratunkowych,
 - oraz inne działania wynikające z rodzaju zagrożenia.
6. Działania pracowników administracji i obsługi oraz nauczycieli, którzy nie mają pod opieką uczniów:
 - wyłączenie urządzeń z sieci zasilania, pozamykanie okien, opuszczenie pomieszczeń, pozostawienie zamkniętych drzwi oraz kluczy w zamkach od zewnątrz,
 - zabranie z sekretariatu spisu telefonów do rodziców uczniów (*pracownik sekretariatu*),

- zabezpieczenie wejścia do szkoły przed dostępem osób postronnych (*pracownik pełniący dyżur w portierni*),
 - przekazanie służbom ratowniczym Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego (*pracownik pełniący dyżur w portierni*),
 - przegląd toalet (*pracownicy przekazujący informację o ewakuacji na poszczególnych piętrach*),
 - opuszczenie budynku wyznaczonymi drogami ewakuacji,
 - zabezpieczenie wyjść ewakuacyjnych przed powrotem uczniów i innych osób do budynku,
 - w zależności od decyzji służb ratowniczych ewakuacja mienia z pomieszczeń najbardziej zagrożonych.
7. W zależności od oceny sytuacji i decyzji służb ratowniczych podjęcie decyzji o powiadomieniu rodziców uczniów oraz o sposobie i miejscu odbioru dzieci. Udokumentowanie odbioru dziecka przez osobę upoważnioną (*Dyrektor w porozumieniu ze służbami ratowniczymi, nauczyciele*).
 8. Podjęcie decyzji o zakończeniu ewakuacji i powrocie do szkoły (*Dyrektor w porozumieniu ze służbami ratowniczymi*).
 9. Jak najszybsze przygotowanie i przekazanie informacji dla rodziców i mediów (*Szkolny zespół ds. kontaktów z mediami*).

Ewakuacja w czasie przerwy śródlekcyjnej

1. Działania nauczycieli pełniących dyżur w czasie przerwy:
 - kierowanie uczniów do wyjść ewakuacyjnych wyznaczonymi drogami lub zgodnie z zaleceniami osób koordynujących ewakuację,
 - pilnowanie, żeby uczniowie nie oddalili się w innym kierunku i wszyscy dotarli na miejsce zbiórki.
2. Nauczyciele przebywający w pokoju nauczycielskim wychodzą na korytarz aby wspomóc przebieg ewakuacji.
3. Na miejscu zbiórki uczniowie ustawiają się klasami, a nauczyciel mający z daną klasą poprzednią lekcję przejmuje nad nimi opiekę:.
 - sprawdza i melduje stan liczbowy klasy, w przypadku braku ucznia zgłasza ten fakt dyrekcji i służbom ratowniczym,
 - organizuje opiekę psychologiczną i medyczną uczniom tego potrzebującym, melduje dyrektorowi o odniesionych obrażeniach uczniów w celu wezwania służb ratunkowych.
4. Nauczyciele pełniący dyżur w czasie przerwy na boisku szkolnym zabezpieczają wejścia do szkoły w celu uniknięcia powrotu uczniów do budynku.

Zakaz opuszczania budynku

1. Powiadomienie o zagrożeniu odpowiednie służby ratownicze, organ prowadzący oraz nadzorujący szkołę (Dyrektor, Szkolny zespół ds. bezpieczeństwa).
2. Podjęcie decyzji o zakazie opuszczania budynku przez uczniów i osoby dorosłe (*Dyrektor w porozumieniu ze służbami ratowniczymi*).
3. Ogłoszenie zakazu opuszczania budynku za pomocą dzwonka (*pracownik sekretariatu*).
 - ciągły dzwonek trwający 60 sekund.W przypadku braku prądu dzwonek elektryczny zastąpiony zostaje przez dzwonek ręczny oraz komunikaty słowne.
4. Przekazanie informacji o zakazie opuszczania budynku wszystkim osobom obecnym na terenie szkoły przez radiowęzeł szkolny (*Dyrektor*). Dodatkowo:
 - powiadomienie pracowników biblioteki, świetlicy i kuchni (*pracownik obsługi pełniący dyżur przy wejściu do szkoły*),
 - powiadomienie nauczycieli przebywających na parterze, w sali gimnastycznej, w sali nr 021 (*pracownik obsługi pełniący dyżur na parterze*),
 - powiadomienie nauczycieli i innych pracowników przebywających na I piętrze (*pracownik obsługi pełniący dyżur na I piętrze*),
 - przegląd szatni oraz powiadomienie osób przebywających na boisku szkolnym (*pracownik obsługi pełniący dyżur w szatni*).
5. Natychmiastowy powrót do szkoły osób przebywających na zewnątrz budynku (*nauczyciele pełniący opiekę nad uczniami*).
6. Zamknięcie wejść do budynku (*pracownicy obsługi*).
7. Działania w celu zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczniom (*nauczyciele pełniący opiekę nad uczniami*):
 - wyłączenie telefonów komórkowych uczniów,
 - sprawdzenie listy obecności, zgłoszenie braku ucznia dyrekcji i służbom ratowniczym,
 - uchronienie uczniów przed zranieniem lub widokiem drastycznych scen,
 - zapewnienie opieki psychologicznej i medycznej uczniom tego potrzebującym,
 - *oraz inne działania wynikające z rodzaju zagrożenia.*
8. Podjęcie decyzji o odwołaniu zakazu opuszczania budynku (Dyrektor w porozumieniu ze służbami ratowniczymi).
9. Przekazanie informacji o podjętej decyzji przez radiowęzeł szkolny (Dyrektor).
Dodatkowo:
 - otwarcie drzwi wejściowych oraz powiadomienie pracowników biblioteki, świetlicy i kuchni (*pracownik obsługi pełniący dyżur przy wejściu do szkoły*),
 - powiadomienie nauczycieli przebywających na parterze, w sali gimnastycznej, w sali nr 021 (*pracownik obsługi pełniący dyżur na parterze*),
 - powiadomienie nauczycieli i innych pracowników przebywających na I piętrze (*pracownik obsługi pełniący dyżur na I piętrze*).
10. Jak najszybsze przygotowanie i przekazanie informacji rodzicom/opiekunom i mediom (*Szkolny zespół ds. kontaktów z mediami*).
11. Zorganizowanie odbioru dzieci przez rodziców/opiekunów. Udokumentowanie odbioru dziecka przez osobę upoważnioną. (*nauczyciele, wychowawcy świetlicy*).

Pożar, wybuch

1. Natychmiastowa reakcja na symptomy zagrożenia, np. ulatnianie gazu, zapach spalenizny, zadymienie, ogień (*dotyczy wszystkich pracowników szkoły*), powiadomienie Dyrektora o zaistniałym zagrożeniu.
2. Zgłoszenie pożaru, wybuchu odpowiednim służbom (załącznik 2).
3. Zarządzenie przez Dyrektora ewakuacji lub zakazu opuszczania budynku.
4. Prowadzenie akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy wszelkich dostępnych środków do czasu przybycia służb ratowniczych (*dotyczy wszystkich pracowników szkoły*), w miarę możliwości:
 - a) usunięcie z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa materiałów palnych, wybuchowych i toksycznych, cennego sprzętu, ważnych dokumentów,
 - b) wyłączenie dopływu prądu elektrycznego oraz gazu,
 - c) nie otwierać drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, jeżeli jest taka konieczność wskazane jest schowanie się za ścianą od strony klamki w drzwiach i zasłonięcie twarzy,
 - d) ograniczenie ilości wdychanych produktów spalania (poruszanie się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi, zasłonięcie ust np. wilgotną chusteczką).
5. Poinformowanie o dotychczasowym przebiegu akcji przybyłe służby ratownicze i bezwzględne podporządkowanie się osobie kierującej akcją.

Zagrożenia biologiczne i chemiczne

1. Natychmiastowa reakcja na symptomy zagrożenia świadczące o uwolnieniu się do środowiska niebezpiecznych substancji toksycznych (*dotyczy wszystkich pracowników szkoły*) powiadomienie Dyrektora o zaistniałym zagrożeniu.
2. Zgłoszenie skażenia odpowiednim służbom.
3. Zarządzenie przez Dyrektora ewakuacji lub zakazu opuszczania budynku.
4. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom (*nauczyciele*):
 - a) zgromadzenie uczniów w najbezpieczniejszym miejscu w budynku w razie zastosowania zakazu opuszczania budynku,
 - b) ograniczenie ilości wdychanych substancji toksycznych poprzez zasłonięcie ust i nosa wilgotnymi chusteczkami,
 - c) otoczenie opieką uczniów wymiotujących, zdezorientowanym,
 - d) udzielenie pierwszej pomocy potrzebującym,
 - e) poinformowanie uczniów o zagrożeniach wynikających ze spożywania skażonego jedzenia i wody oraz dotykania skażonych rzeczy, jeśli takie zaistniało.
5. Zabezpieczenie budynku w przypadku pojawienia się substancji toksycznych poza na zewnątrz budynku szkoły (*pracownicy obsługi*):
 - a) uszczelnienie okien, otworów drzwiowych, przewodów kominowych np. mokrymi ręcznikami, taśmą samoprzylepną, plastikowymi torbami,
 - b) wyłączenie dopływu gazu i prądu elektrycznego, wentylatorów, urządzeń grzewczych, klimatyzacji,
 - c) zasunięcie rolet, żaluzji, zasłon.
6. Poinformowanie o dotychczasowym przebiegu akcji przybyłe służby ratownicze i bezwzględne podporządkowanie się osobie kierującej akcją.

Powódź, huragan

1. Natychmiastowa reakcja na zauważone symptomy zagrożenia (*dotyczy wszystkich pracowników szkoły*), powiadomienie Dyrektora szkoły o zagrożeniu
 - a) ocena stopnia zagrożenia w porozumieniu ze służbami ratowniczymi
 - b) obserwacja pogody (opadów, stanu rzek, siły wiatru),
 - c) śledzenie komunikatów medialnych,
 - d) monitoring stanu technicznego budynku szkoły i jego otoczenia.
2. Podjęcie przez Dyrektora decyzji o zakazie opuszczania budynku przez uczniów lub o ich ewakuacji.
3. W przypadku zakazu opuszczania budynku zapewnienie uczniom bezpieczeństwa (*nauczyciele*):
 - a) Jeżeli istnieje zagrożenie powodzią zgromadzenie uczniów na najwyższych kondygnacjach budynku,
 - b) w przypadku zagrożenia huraganem zgromadzenie uczniów na najniższych kondygnacjach budynku (parter i szatnie), z dala od drzwi i okien.
4. Zabezpieczenie budynku oraz terenu wokół szkoły (*pracownicy obsługi*):
 - a) wyłączenie dopływu energii elektrycznej i gazu,
 - b) uszczelnienie okien, otworów drzwiowych i wentylacyjnych, przewodów wentylacyjnych,
 - c) przeniesienie wyposażenia i innych urządzeń zagrożonych zalaniem na wyższą kondygnację,
 - d) usunięcie z najbliższego otoczenia substancji toksycznych.

Zagrożenie terrorystyczne

1. Telefoniczne powiadomienie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub przekazanie groźby w formie pisemnej:
 - a) zatrzymanie dzwoniącego przy telefonie w celu uzyskania jak największej ilości informacji o zagrożeniu oraz zapamiętania jak najwięcej szczegółów o dzwoniącym,
 - b) wypełnienie raportu z odebrania groźby o podłożeniu ładunku wybuchowego (załącznik 1),
 - c) zabezpieczenie kartki z tekstem groźby,
 - d) powiadomienie Dyrektora szkoły o zaistniałym zagrożeniu,
 - e) podjęcie przez Dyrektora decyzji o ewakuacji, zgłoszenie zagrożenia odpowiednim służbom.
2. W przypadku znalezienia podejrzanego przedmiotu należy odizolować i zabezpieczyć miejsce znalezienia poprzez:
 - a) ewakuację uczniów z pomieszczenia,
 - b) zamknięcie okien, wyłączenie wentylacji i klimatyzacji tego pomieszczenia,
 - c) przykrycie czymś podejrzanego przedmiotu,
 - d) niedotykanie, nieotwieranie, niezbliżanie się do podejrzanego przedmiotu,
 - e) jeśli to możliwe ustalenie kto miał z nim kontakt i odizolowanie tej osoby,
 - f) powiadomienie Dyrektora szkoły o zaistniałym zagrożeniu,
 - g) zgłoszenie zagrożenia odpowiednim służbom.

3. W przypadku wtargnięcia napastników do szkoły i bezpośredniego kontaktu z nimi:
 - a) poddanie się woli napastników, wykonywanie ich poleceń,
 - b) pytanie zawsze o pozwolenie na wykonanie jakiejś czynności,
 - c) nie nawiązywanie długiego kontaktu wzrokowego z napastnikami,
 - d) podjęcie próby powiadomienia o zdarzeniu służb nie narażając siebie i uczniów,
 - e) zapamiętanie jak największej liczby szczegółów dotyczących zdarzenia oraz napastników,
 - f) uspakajanie dzieci, które znajdują się pod opieką, zwracanie się do nich po imieniu,
 - g) zakazanie dzieciom samowolnego wychodzenia, wyglądania przez okno,
 - h) nakazanie dzieciom wykonywania poleceń napastników.
4. W przypadku wtargnięcia napastników do szkoły bez bezpośredniego kontaktu z nimi:
 - a) zamknąć drzwi pomieszczenia w którym się znajdujemy, zabarykadować je ciężkimi meblami,
 - b) położyć się na podłodze z dala od okien i drzwi, zachować ciszę,
 - c) wyłączyć światła i urządzenia elektroniczne uczniów, swoje wyciszyć,
 - d) nikomu nie otwierać drzwi, służby ratownicze zrobią to same.

Wypadek, choroba ucznia w szkole

1. Niezwłoczne zapewnienie poszkodowanemu opieki oraz udzielenie mu pierwszej pomocy (*pracownik, który pierwszy znalazł się na miejscu zdarzenia*),
2. Powiadomienie o wypadku lub złym samopoczuciu ucznia pielęgniarki szkolnej.
3. Przy lekkich urazach (brak wyraźnych obrażeń np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie) po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu powiadomienie rodziców/opiekunów o zdarzeniu oraz podjętych działaniach i jeśli jest taka konieczność ustalenie sposobu i czasu wcześniejszego odbioru dziecka ze szkoły,
4. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy, utrata przytomności, trudności w oddychaniu, pogarszanie się samopoczucia) pielęgniarka wzywa pogotowie ratunkowe, a w przypadku nieobecności pielęgniarki powiadomienie Dyrektora szkoły, który informuje odpowiednie służby,
5. Do przyjazdu rodzica/opiekuna lub służb medycznych poszkodowany przebywa pod opieką pielęgniarki lub innego pracownika szkoły,
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym Dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie policję, prokuraturę, organ prowadzący oraz nadzorujący szkołę.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia Dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego,
8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku należy natychmiast opuścić i pozostawić nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin przez zespół powypadkowy,
9. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia czy wycieczki szkolnej, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki. Informuje o zdarzeniu Dyrektora szkoły i rodziców,

10. Sporządzenie notatki ze zdarzenia (*osoba udzielająca pomocy, inny świadek zdarzenia*).

Usiłowanie lub zamiar samobójczy ucznia

Znaki ostrzegające o samobójstwie:

- wzmianki o samobójstwie, śmierci, o poczuciu bezsensu życia, bezradności lub wyrażanie tych uczuć za pomocą stroju, ekspresji plastycznej czy muzycznej;
- zmiany zachowania, np. rozdawanie swoich cennych rzeczy, izolowanie się od ludzi, zaniedbywanie swojego wyglądu, słuchanie określonej muzyki, agresja jawna lub tłumiona;
- informacje o wcześniejszych samouszkodzeniach lub próbach samobójczych oraz zachowaniach impulsywnych;
- trudna sytuacja życiowa, m.in. konflikty w rodzinie, samotność, doświadczanie przemocy, niepowodzenia szkolne, odrzucenie przez osobę znaczącą, utrata kogoś lub czegoś;
- występowanie w rodzinie samobójstw i zaburzeń psychicznych.

Zachowanie osoby zagrożonej samobójstwem:

- porusza tematy związane ze śmiercią i umieraniem,
- drastycznie zmienia swoje zachowanie, przyzwyczajenia,
- wycofuje się z kontaktów towarzyskich, zrywa przyjaźnie, izoluje się od ludzi,
- obniża swoją aktywność i efektywność działania,
- traci zainteresowanie rodziną, pracą, nauką i otoczeniem,
- podejmuje nieadekwatne do sytuacji, ryzykowne działania,
- ulega skrajnym wahaniom nastroju – jest drażliwa, agresywna oraz pobudliwa lub apatyczna,
- przestaje dbać o swój wygląd zewnętrzny,
- przygotowuje się do śmierci: rozdaje ważne rzeczy, pisze testament, porządkuje swoje sprawy,
- ma problemy z jedzeniem i spaniem,
- uskarża się na objawy przewlekłego stresu np. bóle głowy i bezsenność,
- zwiększa spożycie alkoholu, a pod jego wpływem wyraża sugestie, że nikt jej nie lubi, nie rozumie, że życie jest trudne i nawet bliscy nie chcą pomóc.

W przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo: (informacja od ucznia - skonkretyzowany zamiar popełnienia czynu, myśli samobójcze; od kolegów, rodziny, osób postronnych):

1. osoba, poinformowana od razu podejmuje następujące kroki:
 - nie pozostawia ucznia samego,
 - próbuje przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce,
 - przeprowadza z uczniem rozmowę w której:
 - pyta wprost o myśli samobójcze,
 - jest empatyczny, ale nie okazuje litości,
 - unika dawania rad, robienia wykładów na temat wartości życia,
 - daje nadzieję, że są inne sposoby rozwiązania problemów,
 - nie wzywa do podejmowania próby samobójczej - „zrób jak chcesz”.

2. Poinformowanie rodziców (uczeń powinien wiedzieć o tym kroku), w celu zabezpieczenia dziecka poprzez osobiste odebranie go ze szkoły, rodzice podpisują dokument, potwierdzający ich wiedzę na temat myśli/zamiarów samobójczych dziecka, w którym zobowiązują się do niezwłocznej wizyty u psychiatry i dostarczenia zaświadczenia o odbytej konsultacji Dyrektorowi szkoły.
3. W przypadku braku kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami, odmowy odebrania ucznia ze szkoły lub jeśli przyczyną stanu emocjonalnego jest sytuacja domowa pracownik informuje Dyrektora szkoły, z którym ustalają przekazanie ucznia służbom ratunkowym lub policji. Nie wypuszczamy ucznia samego ze szkoły!!!
4. Sporządzenie notatki z przebiegu zdarzenia, podjętych działań oraz rozmowy z rodzicami/opiekunami. Poinformowanie wychowawcy, pedagoga, psychologa szkolnego oraz Dyrektora szkoły w celu udzielenia dalszego wsparcia uczniowi.
5. Regularne spotkania ucznia z pedagogiem lub psychologiem szkolnym w celu monitorowania zagrożenia.

W obliczu realnego zagrożenia zamachem samobójczym ucznia:

1. Nie pozostawiać ucznia samego i próbować przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce,
2. Nawiązać i podtrzymywać kontakt niewerbalny i werbalny z uczniem usiłującym popełnić samobójstwo,
3. Zebrać wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia,
4. Powiadomić Dyrektora szkoły, który zadecyduje o wezwaniu służb ratunkowych, oraz rodziców ucznia.

Uczeń ofiarą przemocy domowej lub seksualnej

Zachowania świadczące o tym, że uczeń mógł stać się ofiarą przemocy:

Fizycznej:

- siniaki, ślady uderzeń, pręgi, ślady oparzeń papierosem, złamania, zwichnięcia, opuchlizny,
- niechęć do brania udziału w lekcjach wychowania fizycznego,
- lęk przed nagłym dotknięciem, unik, kulenie się,
- ubranie nieadekwatne do pory roku,
- brak wiarygodnego wyjaśnienia zauważonych urazów,
- nadmierna agresja lub apatia ucznia,
- lęk przed powrotem do domu,
- nieadekwatny lęk przed konsekwencjami różnych działań.

Psychicznej:

- bierność, wycofywanie, brak poczucia pewności siebie,
- zaburzenia mowy,
- wyraźnie nieposłuszne zachowanie,
- nieustanne szukanie uwagi i uczuć dorosłych osób, lgniecie do nich,
- dolegliwości psychosomatyczne (ból brzucha, głowy, mdłości),
- mimowolne ruchy mięśni, tiki nerwowe,
- częste kłamstwa, nieadekwatne do sytuacji reakcje,
- moczenie i zanieczyszczanie się bez powodu,
- lęk przed niepowodzeniem, porażką.

Nadużycia seksualnego:

- otarcia naskórka, bolesność i opuchlizna narządów płciowych i odbytu,
- ból podczas oddawania moczu, przy chodzeniu, siadaniu,
- dziwne i nowe zachowania seksualne: używanie nowych określeń, nadmierne zainteresowanie się seksualnością,
- pseudo dojrzałość, uwodzące zachowanie wobec dorosłych,
- odgrywanie przemocy seksualnej na lalkach i zabawkach,
- dziwne opowieści o znajomym dorosłym,
- lęk przed określoną osobą, miejscem, sytuacją,
- moczenie nocne, ssanie palca i inne zachowania, z których dziecko wyrosło,
- nerwowość, złość, płacz bez wyraźnego powodu.

Jeśli istnieje podejrzenie, że uczeń stał się ofiarą przemocy domowej:

1. Zawiadomienie wychowawcy klasy, pedagoga lub psychologa szkolnego oraz Dyrektora o podejrzeniach bądź o fakcie występowania przemocy w domu ucznia *(dotyczy wszystkich pracowników szkoły)*.
2. Wezwanie lekarza jeżeli istnieje podejrzenie zagrożenia zdrowia lub życia ucznia ofiary przemocy *(Dyrektor lub pedagog)*.
3. Przeprowadzenie z uczniem rozmowy na temat okoliczności wystąpienia przemocy domowej, określenie czasu, miejsca, częstotliwości oraz sprawcy przemocy *(pedagog lub psycholog szkolny)*.
4. Poinformowanie o wystąpieniu przemocy osoby najbliższej dziecku, która nie jest sprawcą przemocy *(wychowawca, pedagog, psycholog)*.
5. Rozmowa z rodzicami/opiekunami dziecka o podejrzeniu stosowania przemocy wobec dziecka, niedostatecznej opieki nad nim oraz o konsekwencjach takiego postępowania, wskazanie miejsc i form pomocy w takich przypadkach *(wychowawca, pedagog, psycholog)*.
6. Sporządzenie notatki opisującej zdarzenie, ustalone fakty oraz podjęte działania *(wychowawca, pedagog, psycholog)*.
7. W przypadku gdy podejrzenia się potwierdzają wdrożenie procedury „Niebieskiej Karty” *(pedagog szkolny)*.
8. Poinformowanie policji, sądu rodzinnego o sytuacji ucznia dotkniętego przemocą domową *(Dyrektor)*.

Uczeń ofiarą cyberprzemocy

1. Nauczyciel, któremu został zgłoszony przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę i pedagoga szkolnego.
2. Rozmowa z ofiarą cyberprzemocy wychowawcy w porozumieniu z pedagogiem, udzielenie uczniowi wsparcia poprzez:
 - zapewnienie, że dobrze zrobił, mówiąc o tym, co się wydarzyło,
 - zapewnienie, że szkoła nie toleruje żadnej formy przemocy i że postara się mu pomóc, uruchamiając odpowiednie procedury interwencyjne,
 - wykazanie zrozumienia, jak trudno mu było ujawnić to, co go spotkało,
 - zwrócenie uwagi na pozawerbalne przejawy uczuć dziecka - zażenowanie, wstyd, lęk, smutek czy poczucie winy.

oraz udzielenie porad:

- nieutrzymywanie kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadać na maile, telefony,
 - niekasowanie dowodów: e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów i przedstawienie ich wychowawcy, pedagogowi lub innej osobie dorosłej,
 - ewentualną zmianę swoich danych kontaktowych,
 - ustawienie komunikatora tak, aby nikt spoza listy kontaktów nie mógł się z ofiarą połączyć.
2. Zabezpieczenie dowodów, ustalenie okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposób rozpowszechniania) oraz ewentualnych świadków, ustalenie tożsamości sprawcy cyberprzemocy, jeżeli jest to możliwe, przez wychowawcę, pedagoga z pomocą nauczyciela informatyki.
 3. Poinformowanie przez wychowawcę o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego i sprawcy, jeżeli jest znany i jest uczniem szkoły, przekazanie informacji o podjętych działaniach oraz wyciągniętych konsekwencjach. Z rozmowy sporządzona powinna być notatka podpisana przez rodziców uczniów.
 4. W przypadku jeśli sprawca nie został rozpoznany, jest pełnoletni lub doszło do naruszenia prawa (groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści) zawiadomienie policji i sądu rodzinnego.
 5. Monitorowanie przez wychowawcę i pedagoga sytuacji ucznia ofiary cyberprzemocy, sprawdzające, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
 6. Zobowiązanie do usunięcia z sieci szkodliwych materiałów przez sprawcę po zabezpieczeniu dowodów (*pedagog, wychowawca*).
 7. Gdy sprawca jest nieustalony przerwanie aktu cyberprzemocy poprzez zawiadomienie administratora serwisu na którym ukazały się szkodliwe materiały oraz powiadomienie policji (*Dyrektor, pedagog, informatyk*).

Uczeń sprawcą czynu karalnego

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu (*dotyczy każdego pracownika szkoły*).
2. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę (*dotyczy każdego pracownika szkoły*).
3. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia (*wychowawca lub osoba wyznaczona przez dyrektora*).
4. Powiadomienie rodziców/opiekunów sprawcy, wezwanie ich do natychmiastowego stawienia się w szkole (*wychowawca*).
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana lub gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.). Podczas czynności prowadzonych wobec sprawcy przez policję obecny jest pedagog szkolny lub wychowawca klasy (*dyrektor*).
6. Zabezpieczenie dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji lub wezwanie policji gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów, ustalenia okoliczności i świadków zdarzenia (*dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona*).
7. Wyciągnięcie konsekwencji przewidzianych przez Statut Szkoły wobec sprawcy czynu karalnego (*wychowawca*).

8. Sporządzenie notatki opisującej zdarzenie oraz podjęte działania (*osoba wyznaczona przez dyrektora*).

Zniszczenie mienia szkolnego lub prywatnego

1. W sytuacji dostrzeżenia niszczenia mienia szkolnego lub prywatnego na terenie placówki, każdy uczeń zobowiązany jest poinformować o tym wychowawcę, nauczyciela dyżurującego lub innego pracownika szkoły.
2. Uczeń, który zniszczył, uszkodził mienie szkolne lub prywatne, bez względu na okoliczności, zobowiązany jest zgłosić ten fakt wychowawcy, nauczycielowi dyżurującemu lub innemu pracownikowi szkoły.
3. Uczeń, którego mienie prywatne zostało zniszczone na terenie szkoły, jest zobowiązany zgłosić szkodę wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły. Procedura ta nie obowiązuje w przypadku uszkodzenia mienia prywatnego, którego posiadanie na terenie szkoły jest zabronione i za które szkoła nie ponosi odpowiedzialności – m.in. telefon komórkowy.
4. Nauczyciel lub pracownik szkoły, któremu zgłoszono fakt niszczenia (zniszczenia) mienia szkolnego lub prywatnego, podejmuje następujące działania:
 - a) powstrzymuje akt niszczenia i ustala sprawców.
 - b) powiadamia wychowawcę ucznia.
 - c) informuje pracownika obsługi (jeżeli zostało zniszczone mienie szkolne).
5. Wychowawca ucznia, który zniszczył cudze mienie powiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły. Przeprowadza z uczniem rozmowę na temat zaistniałej sytuacji, może też skierować ucznia do pedagoga oraz wyciąga konsekwencje przewidziane przez Statut szkoły.
6. W porozumieniu z dyrektorem wychowawca podejmuje decyzję o sposobie zadośćuczynienia poszkodowanemu.
7. Powiadamia rodziców o konsekwencjach czynu ucznia i rodzaju zastosowanej kary. W obecności pedagoga szkolnego, a w razie konieczności także dyrektora, przeprowadza rozmowę wychowawczą z uczniem w obecności rodziców, w trakcie której ustala z sposób i termin naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę.
8. Jeśli szkoda nie zostanie naprawiona w ustalonym terminie, dyrektor szkoły wzywa rodziców (opiekunów prawnych) do natychmiastowego wywiązania się z poczynionych ustaleń.
9. W przypadku, gdy trudno ustalić, kto dokonał zniszczeń, dyrektor szkoły informuje uczniów klasy, w której może być sprawca, o konieczności jego ujawnienia. Jeśli osoba winna nie zostanie wskazana, dyrektor szkoły może zobowiązać do pokrycia całkowitego kosztu naprawy zniszczonego mienia wszystkich uczniów danej klasy.
10. W szczególnych aktach wandalizmu dyrektor szkoły sprawę zgłasza na policję.

Używanie przez uczniów środków odurzających

Symptomy zażycia przez ucznia narkotyków lub innych środków odurzających:

- blada, ziemista, zmieniona cera,
- krosty i owrzodzenia (szczególnie w okolicy nosa),
- przekrwione oczy, rozszerzone lub zwężone źrenice,
- zasinienia i nakłucia (przeguby dłoni, łokci, pachwiny i okolice kostki),
- zaniedbanie w sferze higieny osobistej,
- zmiana wyglądu (fryzura i kolor włosów, kolczyki, tatuaże, ostry makijaż, sposób ubierania się itp.).

Podjęcie, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających (narkotyków, leków psychotropowych, dopalaczy itp.):

1. Odizolowanie ucznia od innych, jednak nie wolno pozostawiać go samego (*osoba, która zauważyła ucznia pod wpływem środków odurzających*).
2. Poinformowanie o zdarzeniu wychowawcy, pedagoga lub dyrektora.
3. Powiadomienie rodziców/opiekunów ucznia, wezwanie ich do natychmiastowego stawienia się w szkole (*wychowawca lub pedagog*) w celu wcześniejszego odebrania ucznia ze szkoły. W przypadku odmowy przyjazdu rodziców/opiekunów lub niemożności skontaktowania się z nimi, powiadomienie policji.
4. W przypadku podejrzenia zagrożenia zdrowia lub życia ucznia wezwanie pogotowia ratunkowego (*pedagog lub dyrektor, pielęgniarka szkolna*).
5. W uzasadnionych przypadkach powiadomienie policji (*dyrektor, pedagog szkolny*).
6. Rozmowa z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi dotycząca okoliczności zdarzenia, konsekwencji zażywania środków odurzających, formy ukarania ucznia (*wychowawca i pedagog*). Z rozmowy sporządzona zostaje notatka podpisana przez rodziców ucznia.
7. W przypadku powtarzania się zażywania środków odurzających przez ucznia dyrektor szkoły powiadamia policję oraz sąd rodzinny.

Podjęcie, że uczeń posiada przy sobie substancje odurzające i uzależniające:

1. Niezwłoczne powiadomienie o podejrzeniach dyrektora szkoły, pedagoga i wychowawcy klasy (*dotyczy każdego pracownika szkoły*).
2. Odizolowanie ucznia od innych, zażądanie, aby przekazał podejrzaną substancję, pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni. Czynności te powinny się odbywać w obecności przynajmniej dwóch pracowników szkoły (*dyrektor, pedagog, wychowawca*).
3. Poinformowanie o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów ucznia, zobowiązanie ich do niezwłocznego przybycia do szkoły (*wychowawca, pedagog szkolny*).
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, należy ją zabezpieczyć i bezzwłocznie przekazać policji (*dyrektor, pedagog, wychowawca*).
5. Ustalenie, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję, kiedy ją nabył oraz za jaką kwotę, czy było to jednorazowe, czy wielokrotne nabycie (*dyrektor, pedagog, wychowawca*).
6. W przypadku, gdy uczeń odmawia wydania substancji oraz ujawnienia zawartości

plecaka oraz kieszeni, wezwanie policji, która na podstawie przepisów prawa może dokonać przeszukania ucznia oraz zabezpieczyć podejrzaną substancję. Wszystkie czynności policji wobec ucznia powinny odbywać się w obecności pedagoga lub wychowawcy klasy.

7. Sporządzenie notatki opisującej zdarzenie oraz ustalone fakty (*wychowawca, pedagog szkolny*).
8. W każdym przypadku popełnienia przez ucznia, który ukończył 13 rok życia, ale przed ukończeniem 17 lat czynu zabronionego lub przestępstwa przez ucznia powyżej 17 roku życia posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych, wprowadzania do obrotu środków odurzających, udzielania innej osobie, ułatwiania lub umożliwiania ich użycia oraz nakłaniania do ich użycia dyrektor szkoły ma obowiązek niezwłocznie powiadomić policję lub prokuraturę, a w przypadku ucznia w wieku od 13 do 17 roku życia - również sąd rodzinny.

Posiadanie bądź palenie tytoniu przez ucznia (w tym również e-papierosy, olejki):

1. Nakazanie uczniowi zwrotu tytoniu i poinformowanie o zdarzeniu wychowawcy klasy (*dotyczy każdego pracownika szkoły*).
2. W przypadku kiedy uczeń nie chce zwrócić tytoniu zażądanie aby pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni (*wychowawca, pedagog*).
3. Powiadomienie o zdarzeniu rodziców/ prawnych opiekunów ucznia (*wychowawca*).
4. Rozmowa z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi dotycząca okoliczności zdarzenia, konsekwencji palenia tytoniu, formie ukarania ucznia. Z rozmowy sporządzana jest notatka, którą podpisują rodzice ucznia (*wychowawca, pedagog*).

Posiadanie przez uczniów przedmiotów niebezpiecznych oraz substancji uzależniających

1. Nauczyciel lub inny pracownik, który zauważył posiadanie przez ucznia przedmiotów niebezpiecznych lub substancji niedozwolonych nakazuje oddanie przedmiotu lub substancji, które natychmiast zabezpiecza przed dostępem osób niepowołanych oraz przed ewentualnym jej zniszczeniem. (*dotyczy wszystkich pracowników szkoły*).
2. Jeżeli uczeń odmawia wydania niebezpiecznego przedmiotu lub podejrzanej substancji pracownik szkoły powiadamia wychowawcę ucznia, a w razie potrzeby Dyrektora szkoły, którzy odbierają niebezpieczny przedmiot lub podejrzaną substancję (*dotyczy wszystkich pracowników szkoły*).
3. Rozmowa wyjaśniająca z uczniem mająca na celu ustalenie przyczyn przyniesienia do szkoły niebezpiecznych przedmiotów oraz pouczenie o grożącym niebezpieczeństwie oraz sposobie ukarania ucznia. (*nauczyciel biorący udział w wyjaśnieniu zdarzenia*).
4. Poinformowanie rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz przekazanie niebezpiecznego przedmiotu, sporządzenie notatki opisującej zdarzenie oraz ustalone fakty, którą podpisują rodzice/prawni opiekunowie.

5. W przypadku gdy istnieje podejrzenie, że jest to narkotyk lub inna substancja czy przedmiot zagrażający zdrowiu lub życiu Dyrektor szkoły wzywa policję.
6. Przekazanie zabezpieczonej substancji lub przedmiotu oraz wszelkich informacji na temat zdarzenia przybyłej policji. (*Dyrektor lub osoba przez niego upoważniona*).

Uczeń uniemożliwiający prowadzenie lekcji

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia upomina słownie ucznia. W przypadku braku reakcji przeprowadza rozmowę z uczniem, informuje o zachowaniu rodziców/opiekunów prawnych poprzez wpis do dziennika elektronicznego, informuje również wychowawcę klasy.
2. W sytuacji wymagającej natychmiastowej interwencji innych osób nauczyciel z pomocą pracownika obsługi, innego nauczyciela lub ucznia powiadamia pedagoga, psychologa szkolnego lub dyrektora szkoły.
3. Nauczyciel prowadzący zajęcia informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy oraz sporządza notatkę opisującą zdarzenie.
4. Wychowawca klasy przeprowadza rozmowę z uczniem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi i wymierza kary zgodnie ze Statutem szkoły.
5. W przypadku braku poprawy zachowania wychowawca w porozumieniu z pedagogiem przeprowadza rozmowę z uczniem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi.
6. W przypadkach trudnych wychowawca organizuje spotkanie zespołu wychowawczego w celu podjęcia działań zmierzających do zdyscyplinowania ucznia.

Uczeń agresywny wobec kolegów lub pracowników szkoły

1. Nauczyciel, który jest świadkiem zachowania agresywnego ucznia, przerywa jego zachowanie, jeżeli jest taka możliwość przeprowadza rozmowę z uczniem ustalając okoliczności zdarzenia.
2. Informuje rodziców ucznia o jego agresywnym zachowaniu poprzez dziennik elektroniczny.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem oraz wymierza karę zgodną ze Statutem szkoły.
4. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek poszkodowanego pracownika szkoły lub w sytuacji zagrożenie życia Dyrektor powiadamia policję
5. Jeżeli zachowania agresywne powtarzają się, wychowawca informuje pedagoga, który przeprowadza rozmowę interwencyjną z uczniem w obecności jego rodziców/opiekunów, w czasie której ustalana jest dalsza strategia działań.
6. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem kieruje wniosek do sądu rodzinnego.

Postępowanie w sytuacji silnego pobudzenia dziecka

1. Natychmiastowa reakcja ze strony osoby dorosłej mająca na celu przerwanie zachowania.
2. Stworzenie dziecku sytuacji, w której ma możliwość uspokojenia się i przemyślenia swojego zachowania, odizolowanie go od grupy.
3. Rozmowa nauczyciela z dzieckiem- zwrócenie uwagi na możliwe konsekwencje zachowania i omówienie alternatywnych sposobów rozwiązania zaistniałego problemu. Przypomnienie dziecku zasad i norm obowiązujących w grupie. Wyciągnięcie konsekwencji z niewłaściwego zachowania dziecka przez wychowawcę.
4. Powiadomienie rodziców o zaistniałym problemie, podjętych działaniach i konsekwencjach
5. Jeżeli sytuacja powtarza się zawarcie „trójstronnego” kontraktu (dziecko- rodzice- nauczyciel) na czas określony. Kontrakt formie pisemnej powinien zawierać informację na temat oczekiwanych zachowań dziecka oraz form stosowanych wzmocnień pozytywnych.
6. Jeżeli zachowanie nadal nie ulega poprawie odbywa się spotkanie rodziców, wychowawcy, pedagoga lub psychologa szkolnego w obecności Dyrektora szkoły. Wychowawca sugeruje rodzicom badania psychologiczne lub inne oddziaływania w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących prowadzenia dziecka. Wychowawca we współpracy z pedagogiem lub psychologiem szkolnym podejmuje działania w celu organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej dla rodziców dziecka.
7. W sytuacji bardzo agresywnego zachowania dziecka (groźenie, napaść fizyczna, pobudzenie fizyczne, niemożność uspokojenia przez nauczyciela), nauczyciel wzywa rodziców dziecka i (lub) Policję lub Pogotowie Ratunkowe.
8. Po agresywnym zachowaniu rodzic/ opiekun prawny podpisuje zgodę na przytrzymanie dziecka w sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu lub zdrowiu jego i innych. Brak takiej zgody jest podstawą do wzywania Policji lub Pogotowia Ratunkowego.
9. W razie niemożliwości przezwyciężenia trudności wychowawczych, wynikającej z braku współpracy, z braku efektów tej współpracy lub z innych zaniedbań obowiązków rodzicielskich, Rada Pedagogiczna rozważa poinformowanie o sytuacji Sąd Rodzinny.
10. Natychmiastowa reakcja ze strony osoby dorosłej mająca na celu przerwanie zachowania.
11. Stworzenie dziecku sytuacji, w której ma możliwość uspokojenia się i przemyślenia swojego zachowania, odizolowanie go od grupy.
12. Rozmowa nauczyciela z dzieckiem- zwrócenie uwagi na możliwe konsekwencje zachowania i omówienie alternatywnych sposobów rozwiązania zaistniałego problemu. Przypomnienie dziecku zasad i norm obowiązujących w grupie. Wyciągnięcie konsekwencji z niewłaściwego zachowania dziecka przez wychowawcę.
13. Powiadomienie rodziców o zaistniałym problemie, podjętych działaniach i konsekwencjach
14. Jeżeli sytuacja powtarza się zawarcie „trójstronnego” kontraktu (dziecko- rodzice- nauczyciel) na czas określony. Kontrakt formie pisemnej powinien zawierać

informację na temat oczekiwanych zachowań dziecka oraz form stosowanych wzmocnień pozytywnych.

15. Jeżeli zachowanie nadal nie ulega poprawie odbywa się spotkanie rodziców, wychowawcy, pedagoga lub psychologa szkolnego w obecności Dyrektora szkoły. Wychowawca sugeruje rodzicom badania psychologiczne lub inne oddziaływania w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących prowadzenia dziecka. Wychowawca we współpracy z pedagogiem lub psychologiem szkolnym podejmuje działania w celu organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej dla rodziców dziecka.
16. W sytuacji bardzo agresywnego zachowania dziecka (groźenie, napaść fizyczna, pobudzenie fizyczne, niemożność uspokojenia przez nauczyciela), nauczyciel wzywa rodziców dziecka i (lub) Policję lub Pogotowie Ratunkowe.
17. Po agresywnym zachowaniu rodzic/ opiekun prawny podpisuje zgodę na przytrzymanie dziecka w sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu lub zdrowiu jego i innych. Brak takiej zgody jest podstawą do wzywania Policji lub Pogotowia Ratunkowego.
18. W razie niemożliwości przewyciężenia trudności wychowawczych, wynikającej z braku współpracy, z braku efektów tej współpracy lub z innych zaniedbań obowiązków rodzicielskich, Rada Pedagogiczna rozważa poinformowanie o sytuacji Sąd Rodzinny.

Ucieczka z lekcji, wagary

1. Nauczyciel, który stwierdził fakt ucieczki ucznia z lekcji odnotowuje jego nieobecność w dzienniku elektronicznym oraz powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia poprzez dziennik elektroniczny. O zaistniałym fakcie informuje również wychowawcę klasy. W przypadku nieobecności wychowawcy informuje pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi oraz odnotowuje ten fakt w dokumentacji wychowawcy. Rozmowa ma na celu ustalenie przyczyn ucieczki z lekcji oraz przekazanie informacji o konsekwencjach takiego postępowania i formie ukarania ucznia. Jeżeli uczeń znajduje się pod opieką kuratora sądowego wychowawca również informuje go o zaistniałym incydencie.
3. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami /opiekunami prawnymi ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.
4. Jeżeli problem powtarza się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który przeprowadza ponowną rozmowę z uczniem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi.
5. W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców/opiekunów prawnych i wyczerpania ze strony szkoły przewidzianych w statucie środków zaradczych, pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły zgłasza sprawę do sądu rodzinnego lub policji (specjalista ds. nieletnich).

Zwalnianie uczniów w czasie zajęć lekcyjnych

Uwaga!

Zastrzega się, że zwolnienie ucznia z zajęć szkolnych na pisemną prośbę rodzica/opiekuna prawnego wiąże się z przejęciem przez rodzica/opiekuna prawnego całkowitej odpowiedzialności za bezpieczeństwo dziecka po jego wyjściu ze szkoły.

1. Zwolnienie ucznia z trwających zajęć lekcyjnych następuje wyłącznie na podstawie pisemnej prośby rodziców/ opiekunów.
2. Zwolnienie może być napisane na:
 - a) osobnej, luźnej kartce;
 - b) w dzienniczku ucznia;
 - c) może być sporządzone i przesłane do wychowawcy za pośrednictwem dziennika elektronicznego (Librus);
 - d) w szczególnych przypadkach (rozpatrywanych indywidualnie przez wychowawcę klasy bądź osobę uprawnioną) za pośrednictwem zwolnienia w formie elektronicznej wysłanego przez rodzica/opiekuna prawnego z prywatnego adresu e-mail (wskazanego w oświadczeniu) na służbową pocztę wychowawcy klasy lub szkolną;
 - e) osobiste zwolnienie ucznia przez rodzica/ opiekuna prawnego u wychowawcy klasy lub osoby uprawnionej
3. Zwolnienie musi zawierać w swojej treści:
 - a) dane ucznia, tj.: imię, nazwisko, oraz klasę do której uczęszcza zwalniany uczeń;
 - b) datę i godzinę zwolnienia;
 - c) czytelny podpis rodzica/prawnego opiekuna,
4. Kolejność okazania zwolnienia:
 - a) uczeń w pierwszej kolejności winien okazać zwolnienie nauczycielowi prowadzącemu pierwsze zajęcia, z których ma być zwolniony. Nauczyciel przedmiotu składa swój podpis pod zwolnieniem. Jeśli zdobycie takiego podpisu jest niemożliwe uczeń zgłasza to wychowawcy klasy lub osobie uprawnionej i ta decyduje czy uczeń może zostać zwolniony i podpisuje się pod zwolnieniem;
 - b) następnie uczeń okazuje zwolnienie z podpisem portierowi, który wpisuje zwolnionego ucznia do księgi wyjść.

W przypadku zwolnienia elektronicznego lub złożonego na luźnej kartce wychowawca może wypisać fiszkę z imieniem i nazwiskiem ucznia, datą i godziną zwolnienia oraz własnym podpisem, która będzie stanowiła podstawę dla portiera do wpisania ucznia do księgi wyjść lub może przekazać taką informację portierowi ustnie.

1. Oznaczenie nieobecności uczniowi zwolnionemu z lekcji wstawiają nauczyciele przedmiotowi podczas standardowego sprawdzania obecności na zajęciach lekcyjnych, a wychowawca usprawiedliwia.
2. W przypadku gdy uczeń źle się poczuje konieczna jest niezwłoczna konsultacja z pielęgniarką szkolną. Jeśli stan zdrowia ucznia wymaga zwolnienia go z zajęć szkolnych pielęgniarka/ pedagog/ psycholog/ wychowawca lub osoba uprawniona kontaktuje się z rodzicem/opiekunem prawnym i informuje o takiej konieczności.

Osoby niepożądane lub zwierzęta na terenie szkoły

W przypadku osób niepożądanych:

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy osobę nieuprawnioną do przebywania na terenie szkoły stara się ustalić powód przebywania danej osoby w budynku. Jeśli tłumaczenia danej osoby lub jej zachowanie budzą niepokój pracownika zwraca się on z prośbą o opuszczenie terenu szkoły. W razie odmowy powiadamia pracowników obsługi lub dyrektora szkoły.
2. W przypadku niewłaściwego zachowania osoby przebywającej w szkole (zachowanie agresywne, wulgarne, awanturowanie się) pracownik szkoły upomina daną osobę, prosi o zaprzestanie nieodpowiedniego zachowania, a w razie braku reakcji prosi o opuszczenie terenu szkoły i zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. W przypadku nieskuteczności podjętych działań przez pracownika i dyrektora szkoły zawiadomienie Policji lub Straży Miejskiej.

W przypadku zwierząt zagrażających bezpieczeństwu:

1. Odizolowanie uczniów od zwierzęcia poprzez pozostanie dzieci w klasie lub powrót z boiska do budynku szkoły.
2. Zawiadomienie pracownika obsługi przez świadka niebezpiecznego zdarzenia.
3. Próba odizolowania zwierzęcia przez pracownika obsługi. Poinformowanie dyrekcji szkoły.
4. Wezwanie Straży Miejskiej lub służb weterynaryjnych przez dyrektora szkoły, pracownika obsługi lub inną osobę wyznaczoną przez dyrektora.

Brak kontaktu z rodzicami ucznia

1. W przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego z wychowawcą, gdy rodzic nie uczestniczy w zebraniach, konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne, nie odpowiada na wezwania (poprzez dziennik elektroniczny lub kontakt telefoniczny) nauczyciela, wychowawca klasy powiadamia pedagoga szkolnego.
2. Pedagog sporządza pisemne wezwanie rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły, które podpisuje dyrektor szkoły. Wezwanie to zostaje przesłane listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.
3. W przypadku niestawienia się rodziców/opiekunów prawnych ucznia na wezwanie, pedagog szkolny i wychowawca klasy składają wizytę w miejscu zamieszkania ucznia w celu wyjaśnienia przyczyny braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi.
4. W sytuacji, gdy wyżej wymienione działania nie przynoszą oczekiwanych skutków pedagog szkolny powiadamia policję lub sąd rodzinny (wniosek o wgląd w sytuację rodzinną ucznia).

5. Każde działanie podjęte w celu nawiązania kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia powinno być potwierdzone wpisem w dokumentacji wychowawcy.

Korzystanie z telefonów komórkowych i innego sprzętu elektronicznego

1. W godzinach zajęć edukacyjnych (również dodatkowych), a także przerw międzylekcyjnych od 7:10 17:10 na terenie placówki obowiązuje całkowity zakaz używania przez uczniów telefonów komórkowych i innego sprzętu elektronicznego rejestrującego dźwięk/obraz.
2. Uczeń za zgodą rodziców/opiekunów prawnych może przynieść do szkoły telefon lub inne urządzenie elektroniczne, jednak po wejściu na jej teren ma obowiązek wyłączyć i schować urządzenie. Uczeń może ponownie włączyć urządzenie jedynie po opuszczeniu terenu szkoły.
3. Uczeń może skorzystać z telefonu komórkowego lub innego sprzętu elektronicznego na terenie szkoły, w uzasadnionym przypadku, uznanym przez nauczyciela, po uprzednim uzyskaniu jego zgody.
4. Nauczyciel może wyrazić zgodę na wykorzystanie telefonów lub innego sprzętu elektronicznego podczas lekcji do celów edukacyjnych.
5. Niedopuszczalne jest nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu lub innego sprzętu oraz rozpowszechnianie nagranych materiałów w sieci internetowej.
6. Jeżeli podczas pobytu w szkole uczeń musi skontaktować się z rodzicami, może skorzystać z telefonu sekretariatu szkoły za zgodą jego pracowników.
7. Jeżeli sekretariat Szkoły jest nieczynny, wtedy za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia lub pełniącego dyżur, uczeń może skorzystać ze swojego telefonu.
8. W szczególnie uzasadnionych wypadkach (przewlekła choroba, szczególna sytuacja rodzinna ucznia i inne pokrewne sytuacje) za zgodą dyrektora szkoły i w uzgodnieniu z rodzicami, można czasowo i na ściśle określonych warunkach odstąpić od powyższych punktów regulaminu. Wówczas należy spisać zasady czasowego korzystania z telefonu lub innego sprzętu elektronicznego na terenie szkoły.
9. Uczniowie przynoszą do szkoły telefon lub inne urządzenie elektroniczne na własną odpowiedzialność i ryzyko. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności finansowej za uszkodzenie, kradzież czy zagubienie sprzętu przyniesionego przez uczniów.
10. Naruszenie przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych lub innego sprzętu elektronicznego na terenie szkoły powoduje zabranie urządzenia do „depozytu” znajdującego się w sekretariacie szkoły oraz następujące działania:
 - a) wyłączony przez ucznia telefon/urządzenie, nauczyciel zabiera i do zakończenia lekcji przechowuje go w klasie.
 - b) podczas przerwy nauczyciel oddaje urządzenie do „depozytu” w sekretariacie szkoły przekazując informacje: nazwisko i imię ucznia, klasa, nazwisko i imię nauczyciela.
 - c) nauczyciel informuje wychowawcę klasy oraz rodziców/opiekunów prawnych poprzez dziennik elektroniczny Librus o fakcie odebrania urządzenia uczniowi po zakończeniu swoich zajęć dydaktycznych.
 - d) urządzenie z sekretariatu odbierają rodzice/ opiekunowie ucznia.

- e) nauczyciel lub wychowawca klasy udzielają ustnego upomnienia uczniowi, który po raz pierwszy naruszył obowiązujące w szkole zasady korzystania z telefonów komórkowych lub innego sprzętu elektronicznego. Jeżeli sytuacja powtórzy się, nauczyciel dokonuje pisemnej adnotacji w dzienniku elektronicznym. Trzykrotne naruszenie powyższej procedury będzie traktowane jako naruszenie przez ucznia regulaminu obowiązującego w szkole i skutkuje obniżeniem oceny zachowania.

Oddalenie się ucznia od grupy w trakcie wycieczki

1. W przypadku gdy wychowawca/ kierownik wycieczki stwierdzi oddalenie się dziecka bez możliwości zatrzymania go, nieobecność dziecka na zbiórce lub zgłoszono mu oddalenia się ucznia (inny uczestnik, wychowawca itp.) zapewnia bezpieczeństwo pozostałej grupie dzieci.
2. Niezwłocznie zbiera jak najwięcej informacji o dziecku: imię i nazwisko, wiek, rysopis z cechami charakterystycznymi, jak było ubrane, stan zdrowia, czy ma ze sobą telefon.
3. Ustala okoliczności oddalenia, gdzie, z kim i przez kogo było ostatnio widziane.
4. Podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia zapewniając pozostałej grupie opiekę.
5. Powiadamia pracownika miejsca, w którym doszło do zaginięcia dziecka (o ile jest to możliwe) oraz dyrektora szkoły o podjęciu poszukiwań.
6. W przypadku poszukiwań dłuższych niż 10 - 15 minut zawiadamia o zdarzeniu policję / straż miejską, informuje o kontakcie ze służbami dyrektora, który to kontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.
7. W przypadku odnalezienia dziecka niezwłocznie informuje dyrektora szkoły, zaangażowane służby i wszystkich wspierających poszukiwania.
8. Po zakończonych poszukiwaniach kierownik wycieczki wyjaśnia z uczniem przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji, uświadamia odnalezionej osobie konsekwencje jej zachowania, przypomina regulamin wycieczki i udziela uczniowi upomnienia lub kary jeśli oddalenie było świadome.
9. Sporządza notatkę ze zdarzenia, który przedkłada dyrektorowi szkoły nie później niż w ciągu 24 godzin od zajścia.
10. Jeśli oddalenie się ucznia od grupy powtórzy się, uczestnictwo ucznia w następnej wycieczce/wyjściu poza szkołę może zostać zawieszona.